

Handläggare
Åsa Enrot

Yttrande över motion 2011:19 om fri tilldelning av färdtjänstresor

ÄRENDET

Stockholms läns landsting har erhållit bilagda motion, bilaga 1. Färdtjänstavdelningen har översänt bilagda tjänsteutlåtande för beslut i färdtjänstutskottet, bilaga 2. SL har därutöver inget att tillägga.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta att uppdra åt SL

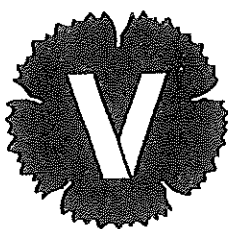
- att översända förvaltningschefens förslag till yttrande till Landstingsstyrelsens förvaltning, samt
- att förklara paragrafen omedelbart justerad

Anders Lindström
Förvaltningschef

Bilaga

Bilaga 1, Motion 2011:13 om fri tilldelning av färdtjänstresor

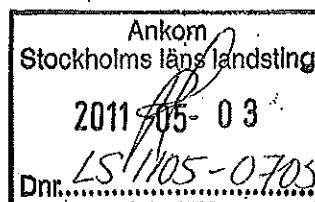
Bilaga 2, Tjänsteutlåtande från färdtjänstavdelningen

Vänsterpartiet

Stockholms läns landsting

2011-05-03

Kobel III
2011:19

Motion av Pia Ortiz-Venegas m.fl. (V) om fri tilldelning av färdtjänstresor

Genom tillgänglighetsanpassningar av stationer och fordon ska så många som möjligt beredas möjlighet att resa med den ordinarie kollektivtrafiken. För alla andra ska Färdtjänsten vara ett fullgott alternativ. Idag är dock antalet färdtjänstresor begränsat för många tillståndshavare. Att på detta sätt inskränka rätten till resor för personer med funktionsnedsättning kan ses som en form av diskriminering.

Bland färdtjänstresenärerna, liksom bland övriga resenärer, finns olika stora behov av att förflytta sig. Den relativt sett lilla grupp färdtjänstresenärer som har ett stort resandebehov begränsas idag av tilldelningen. I den ordinarie kollektivtrafiken är det resenären som själv avgör när och vart man vill resa, medan färdtjänstresenärerna av oro för att slå i taket i många fall måste välja mellan att åka till gymmet, att hälsa på vänner eller gå på bio. Ingen ska behöva avstå fritidsaktiviteter för att färdtjänsttilldelningen är snålt tilltagen. Ingen ska heller behöva redovisa sina resandebehov för en handläggare för att få dem bedömda.

Idag är reglerna kring tilldelningen av resor snåriga och svåra att ta till sig. Utöver en grundtilldelning på 72 resor om året får alla färdtjänstresenärer varje kvartal ytterligare resor för valfritt ändamål med utgångspunkt i hur många återstående resor som personen har kvar att nyttja av sin grundtilldelning. Ytterligare resor kan därutöver beviljas utifrån resans ändamål eller om särskilda skäl för ytterligare tilldelning anses föreligga. Den senare prövningen är individuell och sker med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Denna bedömning görs av en tjänsteperson. Detta är inte rimligt, utan den enskilda resenären bör vara den person som är bäst lämpad att göra denna bedömning.

Det saknas fortfarande en analys av vad fri tilldelning av färdtjänstresor skulle få för konsekvenser - positiva såväl som negativa - för landstinget och för individen. Över 70 000 personer har tillstånd till färdtjänst i Stockholms län men bara en mycket liten del, ca 3 procent, av dem utnyttjar hela tilldelningen av färdtjänstresor. Kostnaden för att slopa taket för färdtjänstresor skulle därför sannolikt bli mycket liten i förhållande till den ökade frihet som reformen skulle innebära för resenärerna.

Vänsterpartiet föreslår Landstingsfullmäktige besluta

att fri tilldelning av färdtjänstresor ska utredas.

Pia Ortiz-Venegas
Pia Ortiz-Venegas (V)

Gunilla Roxby Cromvall
Gunilla Roxby Cromvall (V)

Anna Sehlin
Anna Sehlin (V)

Sverre Låuny
Sverre Låuny (V)

Kerstin Pettersson
Kerstin Pettersson (V)

Färdtjänsten

TJÄNSTEUTLÅTANDE 3/2012
TN 1105- 136

2012 03 29

Utskottssammanträde
2012 04 10Ärende nr
3

Färdtjänstutskottet

**Yttrande över motion 2011:19 av Pia Ortiz-Venegas m.fl.
(V) om fri tilldelning av färdtjänstresor****ÄRENDET**

Motionärerna anser att genom tillgänglighetsanpassningar av stationer och fordon ska så många som möjligt beredas möjlighet att resa med den ordinarie kollektivtrafiken. För alla andra ska färdtjänsten vara ett fullgott komplement. Idag är dock antalet färdtjänstresor begränsat för många tillståndshavare. Att på detta sätt inskränka rätten till resor för personer med funktionsnedsättning kan ses som en form av diskriminering. Idag är reglerna kring tilldelningar av resor svåra att ta till sig.

Ytterligare tilldelningar kan beviljas utifrån resans ändamål eller om särskilda skäl för ytterligare tilldelningar anses föreligga. Den senare prövningen är individuell och sker med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Bedömningen görs av en tjänsteperson.

Motionärerna anser vidare att det fortfarande saknas en analys av vad fri tilldelning av färdtjänstresor skulle få för konsekvenser - positiva som negativa - för landstinget och för individen. Ca 71 000 personer har tillstånd till färdtjänst i Stockholms län men bara ca 3 % utnyttjar hela tilldelningen av färdtjänstresor. Kostnaden att slopa taket för färdtjänstresor skulle sannolikt bli mycket liten i förhållande till den ökade frihet som reformen skulle innebära för resenärerna.

Motionärerna föreslår landstingsfullmäktige besluta att fri tilldelning av färdtjänstresor ska utredas.

BAKGRUND

Färdtjänstresandet begränsas på olika sätt i landet. Stockholms läns landsting har valt att införa ett högkostnadsskydd likt det i allmän kollektivtrafik, SL-kortet. För att styra färdtjänstresandet har landstingsfullmäktige valt att begränsa resandet för vissa resenärsgupper. I andra län betalar resenären en egenavgift som är något högre än länets avgift för allmän kollektivtrafik utan ett högkostnadsskydd. Här styrs resandet av resenärens privata ekonomi.

Landstingsfullmäktige beslutar om det generella antal färdtjänstresor en enskild resenär har rätt till, för närvarande 72 resor därefter fastställer färdtjänstutskottet grunder för tilldelning av ytterligare eventuellt extra färdtjänstresor för närvarande 126 resor, dvs. som ryms inom given budget för 2011. Begränsningen av färdtjänstresor gäller de resenärer som har kollektivtrafiken som ett resealternativ.

Beslut om extra tilldelning av färdtjänstresor utöver grundtilldelningen har under 2000-talet skiftat. I början av 2000-talet hade färdtjänstresenärer tillgång till 208 fritidsresor. 1 juli 2003 sänktes antalet fritidsresor till 140 resor på ett helår till följd av budgetunderskott. Fram till 2007 bibehölls denna nivå. 2008 fattade färdtjänstnämnden beslut om att utöka resetilldelningen med 40 resor till sammanlagt 180 fritidsresor på helåret. Syftet var att få ett friare resande. Denna inriktning fortsatte även 2009 med tio fler resor samt 2010 med åtta fler resor.

I enlighet med tidigare fattat beslut undantas ett antal grupper, ca 18 700 resenärer eller 26,3 % av resenärerna från begränsningar i antalet resor:

- o Resenär som behöver resa med specialfordon/rullstolstaxi eller bårburen transport har ett fortsatt resande efter behov med färdtjänst.
- o Resor efter behov får också den resenär som beviljats undantag från samplanerat resande - resenär som inte kan åka tillsammans med andra - och därmed aldrig kan få del av den ökande tillgängligheten i den allmänna kollektivtrafiken.
- o För tillståndshavare under 25 år är det angeläget att ha tillgång till ett stort antal resor för att kunna tillgodose sitt behov av

Färdtjänsten

fritidsaktiviteter. Denna grupps fritidsaktiviteter ska inte i första hand styras av hur många resor som står till förfogande.

Färdtjänstavdelningen fullgör landstingets uppgifter enligt lag om färdtjänst och fastställt reglemente och beslutar om medborgare i länet har rätt till färdtjänst. Ca 71 000 personer har idag ett färdtjänsttillstånd. Enligt förvaltningsrätternas domar ligger bedömningarna idag i linje med lagstiftarens intentioner. Mellan 2003 och 2008 minskade antalet resenärer i länet med ca 3 % årligen. Denna trend har brutits och antalet färdtjänstresenärer har långsamt börjat öka. Antalet resenärer motsvarar 3,47 % av länets befolkning idag.

Enligt befolkningsprognosen för Stockholms län 2010-2015 förväntas åldersgruppen 85 år och äldre ligga konstant medan antalet i åldrarna 65-74 respektive 75-84 år förväntas öka med 30 000 respektive 10 000 personer. Med samma frekvens personer med färdtjänsttillstånd i relation till befolkningen som 2010 förväntas antalet personer med färdtjänsttillstånd i Stockholms län öka med 5 000 (ca 76 000 resenärer) till år 2015.

En färdtjänstresenär nyttjar i genomsnitt 43 resor per år. Tabellen nedan visar på den ökning av resor som skett från 2003 fram till prognos för 2011. Som tabellen visar har en betydande ökning skett bland de resenärer som enligt beslut inte har ett obegränsat resande. Taxiresenären har under åren från det att beslut fattades om ett friare resande ökat sitt genomsnittliga resande.

Genomsnittliga resor per person och år

År	Taxi	Specialfordon/rullstolstaxi
2003	35	38 (Prishöjning under året, antal resenärer började minska)
2004	32	36
2005	32	36
2006	32	38
2007	32	37
2008	32	37 (rullstolstaxi kommer i oktober)
2009	33	41
2010	34	47
2011	35	54 Prognos

Färdtjänsten

Detta påvisar att en ökad tillgång till resor medför ett ökat resande för alla färdtjänstkategorier. Införandet av rullstolstaxi 2008 och möjligheten till kundval har inneburit att samplanering av resor har minskat. Kundvalet ger färdtjänstresenärerna ett mervärde av en ökad service och kvalitet på resorna.

Färdtjänstavdelningens målsättning är, som i den tidigare färdtjänstförvaltningens, att ju fler personer med funktionsnedsättning som kan resa med den allmänna kollektivtrafiken, desto fler resor ryms inom den ekonomiska ramen och därigenom ökar möjligheterna till ett friare resande. Resenärerna får större valfrihet och kan använda fler färdsätt än i dag, samtidigt som resurserna blir mer kostnadseffektiva. Dessutom skapas möjligheter att föra över resurser till de färdtjänstresenärer, som har färdtjänsten som enda resmöjlighet. Viktiga styrmedel har varit den nationella handlingsplanen för handikappolitiken och landstingets handikappolitiska program.

Redan idag väljer färdtjänstresenären att nyttja den allmänna kollektivtrafiken till vissa resor. Färdtjänstavdelningens bedömning är trots det att tillgänglighetsanpassningarna i länets kommuner ännu inte är tillfredställande. Det för med sig att en färdtjänstresenär inte väljer att som första alternativ resa i den allmänna kollektivtrafiken. Utvecklingen kring att tillgänglighetsanpassa i och omkring allmän kollektivtrafik förbättras ständigt. Inom en överskådlig tid kommer därför den allmänna kollektivtrafiken vara ett resealternativ för fler färdtjänstresenärer än idag.

Mot bakgrund av det som ovan beskrivits tillgodoses behovet av resor för de resenärer som har det största behovet av färdtjänst genom att de redan nu har resor efter behov. För den resenärsgrupp som i färdtjänsten har ett begränsat resande pågår utbyggnad av tillgänglighetsanpassningarna i den allmänna kollektivtrafiken. Det innebär att fler resenärer inom en överskådlig framtid kommer att ha möjlighet att välja den allmänna kollektivtrafiken som ett resealternativ. Behovet av att resa obegränsat i färdtjänsten finns då inte. Det har även visat sig att den utökade tilldelning av fritidsresor som genomförts under tre år har fört med sig att hela resekollektivet nyttjar fler resor generellt. Införandet av rullstolstaxi har påverkat samplaneringsgraden inom färdtjänsten vilket i sin tur har lett till ökade kostnader. En utveckling av färdtjänstservicen måste på samma sätt som alla trafikinvesteringar vägas mot det ekonomiska utrymmet. Mot bakgrund av de kvalitets

Färdtjänsten

förbättringar som utförts för färdtjänstresenärerna saknas skäl för genomförande av en utredning om fritt resande.

Färdtjänstutskottet föreslår Trafiknämnden att föreslå landstingsstyrelsen att föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad

att förklara paragrafen omedelbart justerad

Anders Lindström
Förvaltningschef

Åsa Enrot
Avdelningschef

§ 10

Yttrande över motion 2011:19 av Pia Ortiz-Venegas m.fl. (V) om fri tilldelning av färdtjänstresor

Beslutsunderlag

Färdtjänstavdelningens tjänsteutlåtande 3/2012
TN 1105-136

Beslut

Färdtjänstutskottet beslutade att

att föreslå trafiknämnden att föreslå landstingsstyrelsen att föreslå landstingsfullmäktige

att anse motionen besvarad samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad

Ett särskilt uttalande har gjorts av m, kd, fp, c som framgår av bilaga 1.

Anita Johansson (s) anslöt sig till det särskilda uttalandet.

Justering 2012-04-10.

.....
Carl Grufman (m)

.....
Anita Johansson (s)

Stockholms läns landsting

Färdtjänstutskottet

Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna
och Centerpartiet

SÄRSKILT UTTALANDE

2012-04-10

Trafiknämnden

Motion 2011:19 av Pia Ortiz-Venegas m.fl. (V) om fri tilldelning av färdtjänstresor (LS 1105-0707)

Den särskilda kollektivtrafiken ska utvecklas med betoning på kvalitet och kundfokus. Kundvalet inom färdtjänsten ska utvecklas i syfte att öka kvaliteten och valfriheten samt resultera i ett friare resande för färdtjänstens kunder. Tack vare det omfattande tillgänglighetsarbete som bedrivs möjliggör vi för allt fler färdtjänstresenärer att resa med den ordinarie kollektivtrafiken.

Inför trafiknämndens budget 2013 bör ovanstående preciseras och förvaltningen återkomma med förslag på åtgärder för att ytterligare höja färdtjänstresornas kvalitet, erbjuda resenärerna ökad valfrihet och ett friare resande där fler resenärers behov tillgodoses ytterligare. Särskild vikt bör fästas vid hur färdtjänsten kan erbjuda ett friare resande för de resenärer som inte har möjlighet att använda annat färdmedel än färdtjänst.